

JULIA BURGERS-DROST

Tussen schemer
en dageraad

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

‘De zomer is voorbij, Arend. Zie je dat... al die bladeren die van de bomen vallen!’

De stem van Caren Dalebout klinkt triest, ja bijna moedeloos.

De man die naast haar zit omklemt het stuur van de auto wat vaster voor hij antwoord geeft. Arend is er de man niet naar om meteen op een uitspraak van een ander in te haken. Bedachtzaam is hij. Zelfs zijn manier van rijden is kalmer dan die van de doorsnee automobilist.

Bovendien heeft hij een heldere kijk op mensen, zijn intuïtie aangaande dat aspect is behoorlijk ontwikkeld. Het is geen wonder dat zijn praktijk nog dagelijks groeit. Hij heeft zich gespecialiseerd in de homeopathie, vooral de allergieën hebben zijn belangstelling.

Arend drukt zijn bril wat vaster op de neus, kijkt vluchtig opzij naar Caren, die mistroostig naar buiten tuurt.

‘De zomer is voorbij, Arend, ook in mijn leven. Vallend blad, af en toe mist, koude rillingen over je rug.’

‘Kom collega, niet zo somber!’ Nu reageert Arend voor de afwisseling direct.

Ze kennen elkaar goed, die twee. Al vanaf

dat hij een kleine jongen was, komt Arend bij Caren over de vloer. In het begin was hij niet meer dan een jonge patiënt, die tegen Caren netjes ‘dokter Dalebout’ zei.

– Astmatisch, schuw en teruggetrokken –. Caren weet zich nog te herinneren dat ze onder andere dit op de patiëntenkaart schreef.

Hij was toen niet veel ouder dan zijn eigen zoontje nu is. Maar wat een verschil! Adje is een wildebras en kerngezond. Als kinderarts kan Caren genieten van zo’n brokje gezondheid.

Met moeite drukt ze een sterk opkomend gevoel van heimwee weg. Ze draait de twee ringen aan haar rechterhand om en om. Ze is er nog niet aan gewend, aan de dubbele band. Die ene hoort om Jans hand. Ze herinnert het zich nog als de dag van gisteren hoe blij ze waren toen ze gebogen stonden over de toonbank van een juwelier, gelukkig starend naar de cassette waarin gouden ringen gesorteerd lagen naar grootte en soort. Wie staat er op zo’n moment bij stil dat de gekozen sieraden op een gegeven ogenblik aan één hand geschoven zullen worden, stille getuigen van rouw!

Arend onderbreekt het verdrietige gepeins door opgewekt te zeggen dat ze er bijna zijn.

‘Bij deze afslag gaan wij rechtuit, als je mij komt opzoeken moet je hier rechtsafgaan. Ik hoop dat de eerste indruk van het dorp een positieve zal zijn!’

Caren knikt stil, veegt een sliert haar van haar voorhoofd achter een oor. Ze dringt het verlangen naar vroeger met kracht terug, heimwee mag en wil ze niet koesteren.

Ze zoekt naar gedachten die haar daarstraks bezighielden.

Arend, trouwe jongen. Huisvriend en zwager van haar dochter Mieke, met wie ze tot voor een week samen een praktijk runde.

‘Het zal behelpen zijn zonder auto, maar ik kon het Mieke niet aandoen ons wagentje mee te nemen. Ik denk erover me een fietsje aan te schaffen!’

Ondanks zichzelf kijkt Caren nu toch met belangstelling om zich heen. Voor wat ze sceptisch in stilte ‘een verbanningsoord’ noemt, ziet het er zeer acceptabel uit.

Rechts van de weg een infobord, waarbij een paar mensen ijverig de plattegrond van het dorp staan te bestuderen.

Eigenlijk is het hier net als overal elders, is haar conclusie. De huizen zijn niet anders dan die in Groningen of Breda. Een welvarend

dorp, heeft Arend verteld.

Toerisme en papier. De bossen staan garant voor het eerste, maar de papierfabrieken maken wegens de verslechterende economie geen gemakkelijke tijden door.

Aan beide zijden van de weg zijn nieuwbouwwijken.

Uit een zijstraat komt een sliert schoolkinderen, begeleid door een onderwijzeres. De jeugd dartelt en laat zich maar moeilijk in toom houden. De juf blaast op een fluit en grijpt een jochie in z'n kraag.

‘Ieder z’n beroep!’ lacht Caren nu. Ze wijst opzij. ‘Dat daar zou niet het mijne zijn!’

Arend neemt gas terug. Ze passeren het vijftig-kilometerbord en verkeersregels zijn er niet voor niets.

‘Toch kun jij goed met kinderen opschieten, Caren!’

Tja, dat kan ze. Of Mieke het redden zal zonder haar?

Haar oudste denkt zo griezelig rechtlijnig.

‘Mam... jij had alert moeten zijn toen papa begon te klagen over die extreme pijn in de rug. Hij was nu eenmaal niet de flinkerd die jij in hem wilde zien. Als je er op tijd bij was geweest, had hij nog geleefd!’

Een bikkelharde conclusie – niet die van de arts Mieke, maar wel die van de bedroefde dochter.

Waren het ook niet haar eigen gedachten geweest? Ze had Jans klachten genegeerd of ze afgedaan als ‘vermoeidheid’.

Miekes woorden, voortkomend uit een plaatsvervangend zelfverwijt, hebben onderstreept wat Caren sinds het constateren van de ziekte van haar man, zichzelf dagelijks voorhield.

Ze weet een ding zeker: het besluit zich tijdelijk terug te trekken, was een goed besluit geweest. Noem het weglopen, geef er het doet er niet toe welke benaming aan. Ze weet voor zichzelf dat ze in het reine moet komen met Jans dood, met de nieuwe levensfase waarin ze is beland, en met Miekes harde woorden. Woorden, die scheiding hebben veroorzaakt.

Arend koos geen partij. Feilloos voelde hij haar nood aan en hij was het die met het plan kwam er eens helemaal uit te gaan.

‘Bij mij in de buurt, Caren. Dan heb je iemand om op terug te vallen. Ik beloof je absolute geheimhouding, lieverd. Je beide dochters zullen van mij niet horen waar je je ophoudt. Ik voorspel je dat het een loutering voor je zal

zijn, naar geest, ziel en lichaam!’

Het kostte maar weinig tijd en moeite om haar werk zo in te richten dat Mieke alleen verder zou kunnen. En om deze tijd van het jaar is het niet moeilijk op de Veluwe een geschikt logeeradres te vinden.

Een supermarkt, moeders met kindertjes. Tieners met zakken patat. Een postkantoor naast een politiebureau.

Gewoon, een Hollands dorp. Arend trapt op de rem.

‘Daar is het, Caren. Hotel Spoorzicht. Kijk, wat aardig, de overweg is afgesloten en als ik me niet vergis, komt het boemeltje voorbij. De stoomtrein trekt het hele jaar door belangstellenden.’

Arend rijdt de wagen de parkeerplaats van het landelijk uitzierend hotelletje op.

Een waranda met rieten stoelen, bloembakken met verdorde zomerbloemen, geveld door de eerste nachtvorst.

Arend is voor enkele ogenblikken verdiept in de voorbijpuffende stoomtrein en zoon Adje had niet enthousiaster kunnen reageren. ‘t Is net een plaatje, zie toch eens hoe het koperwerk glanst in de zon!’ De wachtenden voor de slagbomen kijken het gevaarte ietwat verveeld

na, het is voor de plaatselijke bevolking allang geen attractie meer.

Caren haakt de gordel los, kijkt een moment in de spiegel. Ze knikt zichzelf toe. 'Sterkte, meid!' mompelt ze.

Arend gaat mee naar binnen, draagt haar koffers en informeert aan de balie naar het nummer van de kamer.

Caren klemt haar handtasje vaster onder haar arm.

Vertedering doet haar ogen even glanzen. Ze ziet in hem nog steeds de jongen van vroeger. Als een zoon is hij haar.

Het meisje dat hen te woord staat heeft duidelijk de tongval van de streek en Caren zou haar weleens in het dialect willen horen spreken.

'We redden ons wel, neem jij de sleutel, Caren? En is het mogelijk ons boven wat te eten te brengen, of....'

Arend laat zijn blikken door de stille ontvangstruimte glijden, het van hieruit zichtbare café-restaurant heeft zo te zien maar een paar gasten.

Het meisje lacht bereidwillig. 'Maar natuurlijk! U zegt het maar. Het is op het moment

wat stilletjes, lekker rustig na de zomer. Maar met de herfstvakantie was het ook weer raak. U boft. Zegt u maar wat er gebracht moet worden...'

'Koffie in elk geval!' beslist Arend voor hen beiden.

Hij doet tevergeefs een poging een naar voren vallende haarlok weg te blazen en, voor Caren de trap opgaand, moppert hij: 'Ik vraag me af van wat voor materiaal jouw wintergarderobe is vervaardigd. Lood misschien?'

De bovenverdieping is onverwacht luxe vergeleken met de eenvoudige entree beneden. Een brede gang, op de vloer een loper met korte pool en rustige schilderijen aan de wand. Het ruikt er naar verf.

Met iets van verwachting in haar binnenste opent Caren de deur. Een herinnering van lang geleden flitst door haar heen: ze voelt zichzelf weer een klein meisje dat uit logeren werd gestuurd naar een onbekende tante. Spanning, toch ook een verwachten. Maar tevens een soort verstoppertje spelen, dat is haar aard nu eenmaal. Verstoppen, al is dat nu helaas geen spel meer.

Arend inspecteert de kamer, bromt tevreden. 'Kun je het hier uithouden, Caren? Als je

er eens uit wilt: je weet me te vinden!’

Hij doet de tv aan en uit, schuift de gordijnen wat opzij en knipt een paar schemerlampjes aan. Met twee vuisten test hij de matras van het bed.

‘Zo heb ik me nu altijd een inspecteur of onderzoeker van een huisvrouwenvereniging voorgesteld!’ plaagt Caren.

Met een zwaai mikt ze een koffer op de sprei, knipt de sloten open en even staart ze verdwaasd naar de inhoud, of ze geen enkele binding heeft met dat wat ze ziet. Ondergoed, een toilettas. Een paar slordig opgevouwen blouses.

Arend komt achter haar staan, legt bemoeiend een hand op haar schouder. Nu hij zo dicht bij haar is, merkt hij dat het donkerblonde haar grijs begint te worden. Als ze omkijkt zijn haar ogen met tranen gevuld. De rimpeltjes ontmoeten hem.

Hij houdt van deze vrouw als was ze zijn moeder, al is het leeftijdsverschil daar te gering voor.

‘Het komt wel weer goed, vertrouwen moet je hebben, Caren. Mieke is niet voor niets jouw dochter, jullie lijken te veel op elkaar. Recht door zee, hard voor jezelf. De Friese in-